

Auschwitz nemcsak zsidó fájdalom...

Ugyanúgy, mint valamennyi zsidó vallású magyar, én is büszke vagyok legújabb Nobel-díjasunkra, Kertész Imrére. Évtizedes vele szembeni agyonhallgatásnak és igazságtalanságnak tett pontot a végére ez a nemzetközi elismerés. Úgy látszik, igaz az a mondás, hogy senki sem lehet próféta a saját hazájában. A mi nyelvünket beszéli, velünk élte le egész életét. Nemcsak személy szerint neki szóló elismerés ez, hanem azoknak is, akiktől nyerte élettapasztalatát, akik vele együtt éltek le az inkább rossznak minősíthető, mint jónak nevezhető XX. századot. Márpedig ez az elmúlt század nagyon kegyetlen volt minden magyarral szemben, legyen az katolikus, református vagy zsidó történelmi egyházhoz, illetve bármelyik társadalmi osztályhoz tartozó, bármilyen világnézetű – hogy ne soroljam tovább, mert a végtelenségig lehetne.

Természetes az is, hogy mindenkinek a saját baja és a vele (vagy sorstársaival és kisközösségével) szemben elkövetett igazságtalanság fáj a legjobban. Megértéssel vagyok mindenki jajszava és fájdalma iránt. Én, aki zsidó vallású magyarok negyedében születtem Szabadkán, gyermekként sem tartottam kevesebbre vagy többre a zsidó vallásúakat a szüleimnél. Utóbb mint felnőtt még kevésbé. Soha nem jutott eszembe, hogy megkérdezzem valakitől, hogy milyen vallást választott vagy választottak neki. Ma is természetes számomra (ami akkor életveszélyes volt), hogy a szüleim zsidó vallású magyarokat rejtegettek, vagyonukat megőrizték maradéktalanul, hogy zsidó vallású magyar volt a hegedűtanárom, zsidó vallású magyar volt anyám barátnője – de ne is soroljam tovább családrom kapcsolatait. Így alakult az életünk, mert ilyen környezetben éltünk, de lehetett volna másként is. A véletlen is alakítja az életet.

Hiszem, hogy a történelemtudomány előbb-utóbb bizonyítani fogja, hogy a magyarok az őshazában is zsidó vallásúakkal éltek együtt és együtt indultak el a hosszú útra az őshazából. Zsidó vallásúak lehetnek abban az emlegetett „nyolcadik törzsben”, abban a „megszámlálhatatlan sokaságban”, amelyet Árpád el-

vezetett a Kárpát-medencébe, és amiről Anonymus is ír. Nem fogadtuk volna el mi, magyarok olyan gyorsan az egyistenhitet, ha nem lett volna kapcsolatunk az őshazában is.

Néztem és hallgattam az íróval folytatott beszélgetéseket a televízióban és a rádióban. Megértem, nagyon-nagyon fáj neki, hogy különböző vallású magyarok megfélemedkeznek erről és elkezdnek „zsidózni”. Igaza van, hogy vannak ilyenek is. Mégis arra következtetek a vele folytatott beszélgetésekből, hogy eltulozza az antiszemitizmus jelenségét Magyarországon. Az antiszemitizmus jelensége ma már nem intézményesített Magyarországon, nem köthető a holocausthoz, s alapjában egészen új jellegű sztereotípiák működnek. Magyarország fővárosában nem választanának a magyarok egymásután négyszer is zsidó vallású polgármestert, ha az antiszemitizmus intézményesített erővel tombolna, vagy létalapja lenne a mindennapi életben. Őt a vox populi választotta meg és nem a zsidók.

Tagadhatatlan, hogy a zsidó vallású magyarok nagy része siet vegyes házasságot kötni. Még inkább igaz ez abban az értelemben is, hogy a magyarok is előszeretettel kötnek házasságot zsidó vallásúakkal. A magyar társadalom nagy része tehát jónak és szerencsésnek tartja a zsidó vallásúakkal kötött házasságot. Újfajta előítéletek és sztereotípiák vannak kialakulóban, de ezek is kiválthatnak irigységet azok részéről, akiknek a sorsuk másként alakult. A Múlt és Jövő című zsidó folyóirat szerkesztőségében folytattam egy érdekes beszélgetést egy zsidó vallású kiemelkedő író-szociográfusnak a lányával. Azt mondta nekem, hogy a magyarországi zsidóság a világ zsidóságának a legszárazabb ága. „Mi mindenben magyarok vagyunk, még a hitvallásunkban is, ahogyan azt gyakoroljuk.” Nem tudom, hogy ez így van-e egészen, de hogy közel járhat az igazsághoz, az biztos. „A nyolcadik törzs” a magyar kultúra és társadalom része.

Vannak nekem sokkal jobb mércéim az antiszemitizmusról vagy éppen a filoszemitizmusról ahhoz,

hogya az embert, a múltat és a történelmet értékeljem. Éppen ezért Kertész Imre részéről igazságtalannak tartom azt, ami egy pillanatban „kicsúszott” a száján, mármint hogy mindenütt odahaza érzi magát, és hogy mindegy számára, hol él, és hol a haza.

Ez nem lehet egészen úgy, ahogy az író mondja, mert a hazát mégsem változthatjuk úgy, mint az ingünket. Különbözik az ő eddigi sorsa is rácsafol szavaira, hiszen mégiscsak egész életét magyar közösségekben élte le, elsősorban magyaroknak írt, és azt akarta, hogy magyarok olvassák. Nem is lehetett ez másként. Hiszen nincs világirodalom nemzeti irodalom nélkül.

Részéről igazságtalannak tartom azt is, amikor azt állítja, hogy már mindenütt Európában önvizsgálatot tartva szembesültek a zsidóirtás kérdésével, csak még Magyarországon „nem nyitották ki annak a szekrénynek az ajtaját, ahol a hullát elrejtették”.

A XIX. század nagy osztályellentéteket gerjesztett. Ezek a XX. században még jobban elmélyültek, és megoldhatatlannak tűntek. Sem a Nyugaton, sem a Keleten az akkori polgári elit kezében nem volt recept az enyhítésükre. Nem csak felelős bűnbakot kellett találni, de enyhíteni is kellett a kibékíthetetlennek tűnő osztályellentéteket. A kétezer éven keresztül táplált előítéletek és hazugságok a zsidósággal szemben eszmei alapként kínálkoztak ahhoz, ami a középkorban is számtalanszor megtörtént. A kapitalizmusban is a zsidóság kifosztása és kirablása kínálkozott lehetőségeknek. Valójában a polgári elit új erőviszonyokat akart teremteni. Már jóval a II. világháborút megelőzően hallgatólagos nemzetközi megegyezés jött létre a nyugati tőkés országok polgársága között – függetlenül attól, hogy ezekben az államokban demokratikus parlamentarizmus vagy fasiszta totalitarizmus volt az uralkodó állami berendezés –, hogy szabad kezet fognak adni a német fasisztáknak. Egészen mellékes az, ki mit mond és ismer be a mai napig rejtett szándékairól. Az ilyen szándékokról sohasem beszélnek hangosan és nem marad róluk okmány! Aki csak kicsit is ért a nemzetközi kapcsolatok elméletéhez, világossá válik előtte, hogy a nyugati polgári elit fölálldozta a zsidóságot, és kiszolgáltatta a német fasiszta végrehajtóknak. A mai napig a „mosom kezem” elvét alkalmazzák.

A magyar nép akarata vagy az intézményesített politikai akarat csak kis mértékben befolyásolhatta az akkori világpolitikai eseményeket és nemzetközi döntéseket. Attól függetlenül, hogy milyen államforma volt az uralkodó az akkori Magyarországon (félfasiszta vagy pöffeszkedő arisztokrata), a magyar polgári elitnél is a

többi nyugati ország polgári elitjének a hatása érvényesült. Ez a hatás pedig nem fogta le a német fasiszták kezét, mert nem is akarta. A német fasiszták jól megértették a hallgatást. A hallgatásban a lényeg: a hallgatólagos beleegyezést és bátorítást lelték meg.

Az író kijelentéseire rácsafolnak a tények.

1. Az angolszász államok kezdettől fogva mindent tudtak a német fasiszták által szervezett zsidóirtásról, mégsem tettek ellene semmit. Amerikában még csak be sem fogadták a zsidó üldözöttek egy nagy csoportját, hanem hagyták őket bolyongani és éhen halni a tengeren. Pedig gazdag zsidók voltak. Csak kevesen kaptak közülük menedéket. Tehát még ők se nyitották ki teljesen azt a szekrényt, ahol a hulla el van dugva.

2. Számos egyházi főméltóság is mindent tudott a német fasiszta szervezésű zsidóirtásról. A szekrény ajtaját csak nagyon keskeny résre nyitották ki.

3. Belgiumban is csak most, ötven év után ismerték be, hogy állami segédlettel továbbították a zsidókat a fasiszta haláltáborokba. Ezt tette a többi megszállt ország is, pedig a szövetségesek oldalán álltak, a polgári elitjük ennek ellenére néma maradt.

4. Jugoszláviában viszont nem is kellett a német fasiszták biztatása és segédlete. Legjobb esetben Hitler Mein Kampfjából lehetett volna következtetni arra, hogy a zsidógyűlölet deportációhoz fog vezetni, de a szerbek már 1941-ben maradéktalanul kiirtották a zsidóságot Szerbia területén. Ennek ellenére a jugoszlávai zsidó hitközösség elnöke megalázkodó beszédet tartott Szabadkán 1995-ben a holocaust évfordulója alkalmából. Csak a magyarokat marasztalta el. Felmagasztalta a szerb állami vezetőséget és a pátriárkát mint nagyszerű embereket. Éppen azért mert zsidó, s nagyon jól tudja, hogy mit jelent a szavak mögötti tett, soha nem fogom neki megbocsátani. Ezek az általa felmagasztalt „nagyszerű” emberek a családok százezreit tették tönkre (köztük az enyémet is). Több millió ember vált hontalanná, a becslések arra utalnak, hogy csaknem 300.000 ember meghalt, és félmillió ember elmenekült az országból.

Kertész Imre azt mondta, hogy imádja Berlint, mert nincs nála szabadelvűbb város Európában.

Mi (én is) szerettük Belgrádot, és hittük, hogy nincs nála szabadelvűbb város. S ebből a szabadelvű városból mire nem voltak képesek?

Kertész Imre mondja, hogy a németek teljesen leszámoltak a fasiszmissal. Jó hallani. Mégis megkérdezem, az élet melyik szintjén? Az intézményekben vagy a mindennapi életben is? Néhány évvel ezelőtt

még a német gyerekek is nevetgéltek, amikor Dachauba vezették őket történelemórára. (A nagybátyám több mint két évet töltött el különböző haláltáborokban, de szerencsére hazajött. Személyesen látta, hogyan viselkednek a gyerekek.)

Ahol nem volt zsidóirtás, az a Szovjetunió. Ott azonban nagyon csúnya szerepet juttattak a zsidóknak a „nagy forradalmárok”. Az oroszok teljesen magukévá tették Batu kán hagyományát, az Aranyhorda örökségét. A CSEKA, GPU, NKVD, MVD, SMERS legnagyobb részét zsidókkal töltötték föl, azzal a céllal, hogy a gaztettekért az orosz ember a zsidót szidja, és ne az orosz. Persze a főrendezők ők voltak, de a dolgoknak ilyen látszatot adtak. Végül az egyik zsidógarnitúrát a másik zsidógarnitúrával tetették el láb alól, mert túl kaphatók voltak a forradalom céljainak megvalósítására.

A magyarok kifosztották a zsidó vagyont! – így igaz. Már megbocsátanak nekem, de ki az, aki nem nyúlt hozzá Európában? Hiszen éppen ezért történt a zsidóirtás. A szerb partizánok és kommunista vezetők mindenkinél előbb költöztek be a zsidó vagyonba. Ma is ott vannak.

Most veszem észre, nem egy, hanem több hullá is van a szekrényben eldugva. Az ártatlan német aszszonyok, gyerekek és öregek száma milliókra rúg. Számukra új haláltáborokat építettek Jugoszláviában, s mintegy hatszáz ezret gyilkoltak le vagy telepítettek ki közülük. A teljes vagyonuk kisajátítása, módszeres kifosztása és kirablása úgyszintén cáfolhatatlan. S mindez akkor történt, amikor a német fasiszták már elmenekültek.

Az első és második magyar hadsereg elpusztítása Voronyezsnél és a Don-kanyarban nem a magyar nép tervezett pusztítása lenne? Jeges holocaust! Kiküldeni a katonákat a harctérre megfelelő fegyver és téli ruha nélkül a dermesztő kínhalálba. Alig hiszem, hogy akik ezt tették, nem tudták, hogy mi lesz a következménye.

Kitervelték, de ma is próbálják tagadni.

Vagy vegyük a polgári pártok teljes vezérkarának és tagságának a kommunisták és partizánok általi módszeres kiirtását Jugoszláviában. Sőt, a kommunistákkal nem egyetértő baloldali szociáldemokraták szó szerinti megsemmisítésére is sor került Jugoszláviában.

A zsidókon kívül vannak hullák más szekrényekben is, itt Jugoszláviában és Magyarországon is. S

vannak hullák, amelyeket páncélozott szekrényekben őriznek mind a mai napig. Rájuk ki fog ajtót nyitni?

A legnagyobb igazságot Szabó István filmrendező mondta ki, amikor kijelentette, hogy Kertész Imre méltó emlékművet állított annak a hatszáz ezer zsidónak, akik odavesztek a világegésben. És semmi több, ez így igaz. Csakhogy még sok méltó emlékművet kellene emelni másoknak is, mert ők is megérdemelnék. Mások sorsának megörökítése is megérdemelné egy Nobel-díjat.

Hogy mennyi mulasztás volt e tekintetben, nem is kell mondani. Még senki sem mondta ki a teljes igazat a XX. századról. Az Egy mondat a zsarnokságról és a Befejezetlen mondat szerzőinek a tiszteletdíja mellőzés és börtön volt, s egy egész sereg magyar írónak és értelmiséginek hasonló sors jutott. Kertész Imre a befejezetlen mondatot befejezetlenül is hagyta. Megtoldotta egy újabb befejezetlen mondattal. Ennek ellenére a legnagyobb elismerést kapta.

Egyetértek a szerzőnek azzal a megállapításával, hogy az egész XX. század egy auschwitzi jelenség. Együtt aggódom a szerzővel abban, hogy ez ne húzódjon át a XXI. századba. Nem értek egyet azzal, hogy a magyaroktól kéri számon a nemzetközi összeesküvéssel kollektívan kitervelt és elkövetett gaztetteket. Hallgatólagos egyetértésben eszelték ki és hajtották végre ezeket a gaztetteket. A zsidók elleni nemzetközi összeesküvés mindenkor erősebb volt és ma is erősebb, mint a zsidók állítólagos nemzetközi összeesküvése másokkal szemben. A zsidó vallású magyarok védelme ezért közös ügyünk.

Sokan kérdezik, akik olvasták Kertész Imre műveit, hogy hogyan történhetett meg, hogy nem a szépirodalom igazi mestere kapta meg a Nobel-díjat – legyen az bármelyik országból való és akármilyen nemzetiségű. (Nem beszélve a „nagy népek” irodalmáról, de ha csak a mai magyar irodalomba teszünk bepillantást, akkor is legalább egy tucat élő író nevét meg lehetne említeni és fel lehetne sorolni, hogy jobb formaművészek, a stílusban és szépíráásban erősebbek, jobbak Kertész Imrénél. Kertész Imre nem tekinthető jelentős filozófusnak sem.)

Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy Kertész Imréről valamilyen „zsidó lobby” csinált Nobel-díjas író.

A zsidó lobby mindig meghátrált a germán protestáns vagy az angolszász WASP-lobbyval szemben. Azt észleljük hogy az ún. „zsidó befolyás” folyamatosan gyengül a világban. A zsidó nép hatása (nagyságához

mérten és betöltött szerepköréhez képest) szűkül a világban.

Nem a zsidók csinálják a világban a problémákat és nem is ők fogják megoldani. A zsidókat inkább eszközként használják. Nincs még egy nép, amely nála instrumentálta és instrumentálhatóbb lenne más, idegen érdekek védelmében.

Kertész Imréről a germán lobby csinált Nobel-díjas író. A németek szinte gyógyíthatatlan büntudatot éreznek az auschwitzi népirtás miatt. A rejtett politikai rossz szándék, az agresszió és a népirtás az egyszerű európai ember és a szláv népek emlékezetében és tu-

datában (tudat alatti viselkedésében, magatartásában) a németek stigmáját viseli magán mind a mai napig.

Kertész Imre rámutatott arra, hogy Auschwitz bármikor ismét megjelenhet ugyanolyan alakban vagy más formában bármelyik nép életében. Ezzel a gondolatával Kertész Imre komoly mértékben enyhítheti a német kollektív büntudatot és jó eszközt ad a német értelmiségiek kezébe a múlt eseményeinek a megmagyarázásához és megértéséhez.

Nem lehet elfogadni, hogy ez humanista hozzájárulás a világ útvesztőjében való tájékozódáshoz.

